

Innhold

Forord	9
1 Introduksjon	15
1.1 DNA-reformen	15
1.2 Sakkyndighet som feilkilde	18
1.3 DNA sakkyndighet. Oversikt over fremstillingen	21
1.4 Terminologi	23
1.5 Fremstillingens formål	25
2 Hva er DNA-bevis?	27
2.1 Innledning	27
2.2 Det unike DNA	29
2.3 Analysemetoder	32
2.3.1 STR-, VNTR- og SNP-markører	32
2.3.2 DNA-profiler	34
2.4 Analysematerialet	36
2.4.1 Biologiske spor	36
2.4.2 Lavkopi-DNA	37
2.4.3 Blandingsspor	38
2.4.4 Berørings-DNA	40
2.4.5 Sekundæroverført DNA	41
2.4.6 Mitokondrielt DNA	42
2.5 Sammenfall av profiler	43
2.6 Konklusjoner	45
3 Organisatoriske rammer for DNA-sakkyndighet	47
3.1 Innledning	47
3.2 Sporsikring og forundersøkelse	48

3.3	Analyseinstitusjonene	51
3.3.1	RMIIs monopol på levering av rettsgenetiske tjenester	51
3.3.2	Akkreditering	55
3.3.3	Mulighet for «second opinion»?	57
3.4	De DNA-sakkyndiges stilling	61
3.4.1	Avtaleregulert politisamarbeid	61
3.4.2	Krav til habilitet	61
3.4.3	Alminnelige saksbehandlingskrav for sakkyndige	63
3.4.4	Kompetanse og nettverk	64
3.4.5	Sertifisering?	65
3.5	Analyseoppdraget	66
3.5.1	Mandatet	66
3.5.2	Oppdragets ulike faser	68
3.5.3	Formelle krav til sakkyndigrapporten	72
3.5.4	Behandlingstid	74
3.6	Garantier mot overforbruk	76
3.7	Konklusjoner	77
4	Kommunikasjon av DNA-sakkunnskap	79
4.1	Innledning	79
4.2	Den rettsgenetiske kunnskapens grenser	80
4.3	Den rettsgenetiske rapporten	84
4.3.1	Innledning	84
4.3.2	Rapportpraksis	85
4.3.3	Beregning av bevisvekt?	89
4.3.4	Likelihood ratio uttrykt i ord?	93
4.3.5	Svensk forenkling	94
4.3.6	Forutsetninger	95
4.3.7	Kommunikasjon av tvil	97
4.3.8	Oppsummering: Mottakers idealrapport	98
4.4	Sakkyndighet i retten	100
4.5	Konklusjoner	101
5	DNA i bevisbedømmelsen og rettsanvendelsen	102
5.1	Innledning	102

5.2	Prinsipper for bevisbedømmelsen	105
5.2.1	Fri bevisføring og bevisbedømmelse	105
5.2.2	Kognitive mønstre for informasjonsvurdering	107
5.2.3	Atomisme og holisme	109
5.2.4	Kognitive kortslutninger	113
5.2.5	Statistiske feilslutninger	116
5.2.6	Avskjæring av DNA-bevis?	119
5.3	Prinsipper for rettsanvendelsen	121
5.3.1	Beviskravet i straffesaker	121
5.3.2	Lavere beviskrav i saker som gjelder hverdagskriminalitet?	124
5.3.3	Beviskraften av et DNA-treff	126
5.3.4	Særlig om databasesøk. «Kalde treff» og fornytt etterforskning	129
5.4	Konklusjoner	130
6	Bevisteoretiske perspektiver	132
6.1	Innledning	132
6.2	Slutningsperspektivet	133
6.2.1	Bevisdata, bevisfakta og rettsfakta	133
6.2.2	Holdbarhet og relevans	137
6.2.3	Sakkyndighet og beviskraft	140
6.2.4	Slutningskjeder som involverer DNA-bevis	142
6.3	Fortellingsperspektivet	146
6.3.1	Begrepet om fortellinger	146
6.3.2	Den alternative fortellingens rolle	149
6.3.3	Fortellinger og DNA-bevis	151
6.4	Forklaringsperspektivet	153
6.4.1	'Forklaring' som overordnet begrep	153
6.4.2	Beviskravet i et forklaringsperspektiv	156
6.5	Konklusjoner	157
7	Den rettsmedisinske kommisjons kontroll av DNA-sakkyndighet	161
7.1	Innledning	161
7.2	Er undersøkelse av biologiske spor et «rettsmedisinsk spørsmål»?	163

7.3	I hvilken grad slår formålet med kommisjons- ordningen til for undersøkelsen av biologiske spor?	167
7.4	Kommisjonens hovedoppgaver	171
7.5	Kontrollfunksjonen	174
7.5.1	Innsendingsplikten	174
7.5.2	Tilleggserklæringer	177
7.5.3	«vesentlige mangler» som kontrollterskel	181
7.5.4	Saksbehandlingen	182
7.5.5	Kan kommisjonsmedlemmer oppnevnes som sakkyndige?	183
7.5.6	Etterkontroll av vesentlige DNA-bevis?	184
7.6	Veiledningsfunksjonen	185
7.7	Konklusjoner	188
8	Realisering og korrigering av straffansvar i gamle straffesaker	190
8.1	Innledning	190
8.2	Tidsbegrenset straffansvar	191
8.3	Realisering av straffansvar i «gamle» straffesaker	194
8.4	Korrigering av rettskraftig avgjorte straffesaker	197
8.4.1	Gjenåpning	197
8.4.2	Nytt DNA-bevis	198
8.4.3	Nye DNA-omstendigheter eller opplysninger	201
8.4.4	Særlige forhold som kan begrunne gjenåpning	202
8.5	Konklusjoner	203
	Skjema for vurdering av DNA-bevis i retten	205
	Ordforklaringer og forkortelser	207
	Litteratur	211
	Sentrale offentlige dokumenter	223
	Rettsavgjørelser	225
	Stikkord	227